

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.03.2014, sp. zn. 26 Cdo 282/2014, ECLI:CZ:NS:2014:26.CDO.282.2014.1

Číslo: 68/2014

Právní věta:

Rozhodce může svůj rozhodčí nález vydaný v řízení podle zákona č. 216/1994 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) doručovat do datové schránky těch účastníků, kteří požádali Ministerstvo vnitra o umožnění dodávání dokumentů podle § 18a zákona č. 300/2008 Sb. (ve znění pozdějších předpisů).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.03.2014

Spisová značka: 26 Cdo 282/2014

Číslo rozhodnutí: 68

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Datové schránky, Doručování, Rozhodčí řízení

Předpisy: § 1 odst. 1 písm. a) předpisu č. 300/2008Sb.

§ 17 předpisu č. 300/2008Sb.

§ 18a předpisu č. 300/2008Sb.

§ 45 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Ostravě (odvolací soud) usnesením ze dne 9. 7. 2013 změnil usnesení O k r e s n í h o s o u d u v Ostravě ze dne 1. 8. 2012 tak, že zamítl návrh na nařízení exekuce na majetek povinné podle rozhodčího nálezu vydaného rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „rozhodčí soud“) JUDr. J. S., ze dne 20. 1. 2012 (dále též jen „exekuční titul“), k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 133 821,80 Kč, nákladů předcházejícího řízení ve výši 71 964 Kč a nákladů exekuce, a pověření Mgr. P. E., soudního exekutora Exekutorského úřadu Ostrava, provedením exekuce.

Odvolací soud měl za to, že účastníci uzavřeli rozhodčí smlouvu, že rozhodce byl určen řádně a transparentně, a měl tak pravomoc vydat rozhodčí nález, na jehož základě byla exekuce nařízena. Dospěl však k závěru, že exekuční titul není formálně vykonatelný, neboť při jeho doručování nebyl dodržen postup předpokládaný v § 45 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Povinná je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, datovou schránku má zřízenou povinně, v průběhu rozhodčího řízení jí proto mělo být doručováno do datové

schránky. Rozhodce však povinné tímto způsobem nedoručoval a rozhodčí nález jí zaslal prostřednictvím pošty, a protože zásilka byla uložena u pošty, nebyla řádně doručena. Zdůraznil, že doručování rozhodnutí stranám není součástí postupu, kterým rozhodci vedou řízení (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. [20 Cdo 1592/2006](#)). Není-li exekuční titul dosud vykonatelný, není splněn jeden ze základních předpokladů nařízení exekuce.

Proti usnesení odvolacího soudu podala oprávněná dovolání, jehož přípustnost opřela o ustanovení § 237 zákona o. s. ř., s tím, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky doručování prostřednictvím datové sítě do datové schránky rozhodčím soudem, který není orgánem veřejné moci, která nebyla doposud v rozhodování Nejvyššího soudu vyřešena, a uplatnila dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. Měla za to, že není-li rozhodčí soud orgánem veřejné moci, ale soukromou osobou, je nutné postupovat podle § 18a zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), podle něhož je doručování datovou schránkou možné pouze v případě, že o tuto možnost (adresát) požádal Ministerstvo vnitra. Rozhodčí soud byl sice jako stálý rozhodčí soud zřízen zákonem (č. 301/1992 Sb.), je však soukromou právnickou osobou, nikoliv orgánem veřejné moci, a proto pro jeho doručování nelze použít § 17 zákona č. 300/2008 Sb., který upravuje doručování dokumentů orgánů veřejné moci prostřednictvím datové schránky, a bude nutné postupovat podle § 18a tohoto zákona. Namítala, že povinná podle sdělení rozhodčího soudu nemá nastaven příjem poštovních datových zpráv od jiné právnické osoby, nepožádala tedy o dodávání dokumentů z datové schránky jiné právnické osoby do své datové schránky podle § 18a zákona č. 300/2008 Sb. Rozhodčí soud nemusí mít podle zákona č. 300/2008 Sb. datovou schránku povinně, od 1. 7. 2012 si ji však zřídil dobrovolně a postup při doručování do datové schránky - umožnila-li takové dodání strana - upravuje jeho Řád účinný od 1. 7. 2012. Uzavřela, že rozhodčí soud, který vykonávaný rozhodčí nález doručoval povinné prostřednictvím provozovatele poštovních služeb do vlastních rukou, tak postupoval v souladu s § 49 o. s. ř., rozhodčí nález se stal vykonatelným a bylo podle něj možné nařídit exekuci. Navrhla, aby dovolací soud změnil usnesení odvolacího soudu tak, že usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje, případně aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud jako soud dovolací projednal dovolání a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (srovnej čl. II bod 2. přechodných ustanovení zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony).

Otázka doručování v rozhodčím řízení prostřednictvím datové schránky, na níž spočívá napadené rozhodnutí odvolacího soudu, nebyla v rozhodování dovolacího soudu doposud vyřešena. Dovolání podané včas, subjektem k tomu oprávněným - účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění podmínky zastoupení advokátkou (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), je proto přípustné, a je i důvodné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - s ohledem na to, že rozhodčí nález byl vydán dne 20. 1. 2012, podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném do 1. 4. 2012 (viz čl. II bod 1. přechodných ustanovení zákona č. 19/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb.), dále jen „zákon č. 216/1994 Sb.“.

Podle ustálené judikatury (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. [20 Cdo 1612/2006](#), uveřejněné pod číslem 2/2008 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek) se pro doručování rozhodčích nálezů nebo usnesení uplatní ustanovení o doručování písemností v

občanském soudním řízení (§ 30 zákona č. 216/1994 Sb.), neboť jejich doručování není v zákoně č. 216/1994 Sb. upraveno. Písemné vyhotovení rozhodčího nálezu (stejně jako rozsudku, viz § 158 odst. 2 o. s. ř.) se doručuje stranám (účastníkům rozhodčího řízení) do vlastních rukou a právní moc a vykonatelnost je podmíněna jeho účinným doručením.

Možné způsoby doručování, ale také jejich pořadí, v jakém má soud přistoupit k doručování listin, stanoví § 45 o. s. ř. Podle něj má soud listinu v první řadě doručit při jednání nebo jiném úkonu soudu a v případě, že nedošlo k tomuto doručení, přistoupí k doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky adresáta. Není-li ani to možné, stanoví o. s. ř. další způsoby doručování (prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce). Předseda senátu (samosoudce), soudní komisař nebo jiná soudní osoba jsou stanoveným pořadím vázáni (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. [21 Cdo 3489/2012](#), které bylo na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu dne 12. 3. 2014 schváleno k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek).

Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky se postupuje podle zvláštního právního předpisu (srovnej § 47 odst. 1 o. s. ř.), a to podle zákona č. 300/2008 Sb. Ten upravuje elektronické úkony orgánů veřejné moci vůči fyzickým osobám a právnickým osobám, elektronické úkony fyzických osob a právnických osob vůči orgánům veřejné moci a elektronické úkony mezi orgány veřejné moci navzájem prostřednictvím datových stránek (§ 1 odst. 1 písm. a/) a dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob prostřednictvím datových stránek (§ 1 odst. 1 písm. b/). V ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) je pak uveden výčet orgánů veřejné moci; rozhodci, ani rozhodčí soud k nim však nenáleží. Povahou rozhodčího řízení se zabýval ve svých rozhodnutích i Ústavní soud (srovnej např. náleze ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. [I. ÚS 3227/07](#), usnesení ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. [II. ÚS 4314/12](#)), a i když v nich překonal smluvní teorii povahy rozhodčího řízení a přiklonil se k jurisdikční koncepci (byť vycházející ze smluvní autonomie stran), ani on rozhodcům a stálému rozhodčímu soudu postavení orgánu veřejné moci nepřiznal. Při doručování rozhodčích nálezů se proto neuplatní § 17 o doručování dokumentů orgánů veřejné moci prostřednictvím datové schránky.

Zákon č. 300/2008 Sb. umožňuje i doručování dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob (které nejsou orgánem veřejné moci). Podle § 18a je však možné dodání dokumentů z datových stránek těchto osob do jejich datových stránek jen v případě, že o to požádaly Ministerstvo vnitra (§ 2 odst. 2, § 18a odst. 1).

Lze tak uzavřít, že rozhodce sice doručuje rozhodčí náleze způsoby uvedenými v § 45 o. s. ř. v tam stanoveném pořadí, k doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky adresáta však může přistoupit jen tehdy, pokud o to tento adresát požádal. Není-li takové žádosti, tento způsob doručení se v rozhodčím řízení neuplatní.

Odvolací soud se však tím, zda povinný požádal rozhodce o doručování do datové schránky, nezabýval, jeho právní posouzení je proto neúplné a tudíž nesprávné. Dovolací soud proto napadené rozhodnutí podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil a podle § 243e odst. 2, věty první, o. s. ř. věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.